

Minister do spraw Polityki Senioralnej

Marzena Okła-Drewnowicz

DSP.INT.4610.789.2024
Warszawa, 30 kwietnia 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 2029 z dnia 20 marca 2024 r. Pani Poseł na Sejm RP Katarzyny Osos w sprawie *działań mających na celu wsparcie seniorów pozostających w miejscu zamieszkania*, przedstawiam stosowne informacje.

W zakresie poprawy warunków życia seniorów pozostających w miejscu zamieszkania priorytetowym obecnie zadaniem jest wprowadzenie bonu senioralnego. 22 marca br. w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów opublikowany został projekt ustawy o bonie senioralnym.

Rozwiązanie skierowane będzie do seniorów w wieku 75 lat i więcej i ich pracujących rodzin. Przewiduje się, że w ramach bonu osoba starsza, po spełnieniu określonych warunków dla niej i jej zstępnych, będzie mogła otrzymać wsparcie w ramach usług o charakterze opiekuńczym w miejscu zamieszkania. Usługi te będą realizowane przez gminę lub podmiot, któremu gmina zleci ich realizację.

Rozwiązanie to nie tylko przyczyni się do poprawy sytuacji osób w wieku 75 lat i więcej, ale także ma charakter aktywizacyjny. Z jednej strony wsparcie w ramach bonu pozwoli dorosłym członkom rodziny osoby starszej pozostać na rynku pracy, z drugiej umożliwi stworzenie dodatkowych miejsc pracy dla opiekunów.

Mając na uwadze, że polityka senioralna w Polsce powinna stwarzać warunki dla godnego i niezależnego starzenia się, działania skierowane do osób starszych muszą mieć charakter horyzontalny i uwzględniać uwarunkowania zarówno instytucjonalne, jak i doświadczenia podmiotów działających na rzecz osób starszych.

W tym celu powołana została Rada do spraw Polityki Senioralnej w kształcie określonym w Zarządzeniu nr 1 Ministra do spraw Polityki Senioralnej z dnia 29 grudnia 2023 r. Głównymi zadaniami Rady są: opracowywanie kierunków działań adresowanych na rzecz osób starszych w Polsce, inicjowanie, wspieranie i promowanie rozwiązań z zakresu polityki senioralnej oraz przedstawianie Ministrowi propozycji rozwiązań na rzecz rozwoju systemu wsparcia osób starszych. Rada liczy 30 członków, którzy reprezentują środowiska naukowe, organizacje działające na rzecz osób starszych, Uniwersytety Trzeciego Wieku, samorząd terytorialny, partnerów społecznych. Pierwsze posiedzenie Rady odbyło się 1 marca 2024 r.

Ponadto, na podstawie zarządzenie nr 30 Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2024 r.¹ powołany został Międzyresortowy Zespół do spraw systemowych rozwiązań związanych z opieką nad osobami starszymi. Jego zadania to m.in. analiza rozwiązań, proponowanie kierunków działań w obszarach dotyczących opieki nad osobami starszymi, a także opracowanie rekomendacji dla założeń rozwiązań legislacyjnych w tym zakresie. 9 kwietnia br. odbyło się pierwsze posiedzenie Zespołu.

W zakresie pozostałych kwestii podniesionych w ramach interpelacji, poniżej przedstawiam informację na temat działań podejmowanych przez ministrów właściwych dla danego obszaru.

Podstawowym aktem prawnym regulującym prawa i obowiązki w zakresie dostępności w przestrzeni publicznej, w tym dostępności architektonicznej, jest ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami². Ustawa zobowiązuje m.in. podmioty publiczne do zapewniania minimalnych warunków dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej. Jednym z warunków w obszarze dostępności architektonicznej jest zapewnienie pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków oraz zapewnienie dostępu do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych w budynkach wielokondygnacyjnych użytkowanych przez podmioty publiczne.

Działania wspierające m.in. osoby starsze w opisanym powyżej zakresie są realizowane w ramach rządowego „Programu Dostępność Plus 2018-2025”, koordynowanego przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Jednym z partnerów Programu jest Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

W 2019 r. powołany został Fundusz Dostępności. Jest to instrument pożyczkowy zarządzany przez Bank Gospodarstwa Krajowego, skierowany głównie do sektora publicznego oraz spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych. Fundusz pozwala na uzyskanie preferencyjnych i częściowo umarzalnych pożyczek na dofinansowanie dostosowania wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób mających trwałe lub czasowe ograniczenia w mobilności czy percepcji np. montażu lub wymiany windy, wymiany domofonów, zamontowania podjazdów czy platform.

Działania na rzecz zapewnienia dostępności realizowane są także przez PFRON m.in. poprzez dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych i technicznych w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnościami m.in. w placówkach związanych z edukacją, rekreacją, wypoczynkiem, ochroną zdrowia lub sprawami obywatelskimi. Program PFRON przewiduje również, we wspólnym mechanizmie z instrumentem pożyczkowym Banku Gospodarstwa Krajowego, likwidację barier architektonicznych w częściach wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkaniowych.

Ustawa Prawo budowlane³, definiuje osoby z niepełnosprawnościami jak i osoby starsze jako grupy, którym w procesie projektowania i budowania nowych obiektów powinno zapewnić się niezbędne warunki do korzystania z nich. Wprowadza także wymóg zapewnienia minimalnego

---

¹ M.P. 2024 poz. 224.

² Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r., Dz. U. 2022 poz. 2240.

³ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r., Dz. U. 2023 poz. 682.

udziału lokali mieszkalnych dostępnych dla osób o szczególnych potrzebach, co oznacza, że przynajmniej część mieszkań będzie spełniała parametry, które pozwolą je uznać za dostępne.

W odniesieniu do kwestii wykluczenia cyfrowego, zagadnienie to w największym stopniu dotyczy osób starszych w wieku 65-74 lata, bowiem aż 36% tej populacji nigdy nie korzystało z internetu (przy średniej dla Polski wynoszącej 10%), a tylko 13% posiadało umiejętności cyfrowe na poziomie podstawowym lub ponadpodstawowym (średnia 44%).

W związku z powyższym, w 2024 r. Ministerstwo Cyfryzacji rozpoczyna realizację dwóch przedsięwzięć, w których seniorzy będą stanowić jedną z najważniejszych grup docelowych:

1. „Rozwój kompetencji cyfrowych osób wykluczonych, z niepełnosprawnościami lub z niskim poziomem kompetencji cyfrowych” w ramach w inwestycji C.2.1.3 Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). Celem działania jest przeprowadzenie szkoleń wśród osób wykluczonych cyfrowo lub z niskim poziomem kompetencji cyfrowych, umożliwiającym im nabycie kompetencji cyfrowych na poziomie co najmniej podstawowym.

2. „Rozwój kompetencji cyfrowych” w ramach w inwestycji C.2.1.3 Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) - wiązka e-kompetencje C2.1.3, moduł: Obywatel. Interwencja zostanie skierowana do wszystkich obywateli Polski, którzy będą chętni podnieść poziom swoich kompetencji cyfrowych. W zależności od potrzeb, nabędą oni umiejętności w zakresie m.in. korzystania z e-usług, załatwiania spraw administracyjnych online, obsługi komputera i innych urządzeń cyfrowych, korzystania ze środków identyfikacji elektronicznej, bezpiecznych zakupów i innych transakcji w sieci.

W ramach Programu Rozwoju Kompetencji Cyfrowych będzie stworzenie w każdej gminie miejsca do nabywania kompetencji cyfrowych - Klubów Rozwoju Cyfrowego (KRC). Docelowo może powstać ponad dwa tysiące tego typu Klubów, a przygotowanie do pracy w nich uzyskać może ponad cztery tysiące edukatorów. Szczególną grupą otoczoną opieką w tym zakresie będą osoby starsze, które oprócz oferty o charakterze szkoleniowym, będą mogły liczyć także na pomoc doraźną w problemach cyfrowych. Utworzenie i działanie KRC ma być finansowane z Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego.

W ramach Programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025 prowadzonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, realizowane są między innymi działania w obszarze włączenia cyfrowego. Obejmują one inicjatywy na rzecz zwiększania umiejętności posługiwania się nowoczesnymi technologiami i korzystania z nowych mediów przez osoby starsze, a także upowszechnianie i wdrażanie rozwiązań technologicznych sprzyjających włączaniu społecznemu oraz bezpiecznemu funkcjonowaniu osób starszych. 26 kwietnia br. Sejm RP uchwalił ustawę o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji rządowej (druk 269). Artykuł 79 projektu ustawy przewiduje, że zadania ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego związane z wykonywaniem programów wieloletnich ustanowionych na rzecz osób starszych staną się zadaniami Ministra do spraw Polityki Senioralnej.

Ustawa o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych⁴ określa standardy dostępności stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów

---

⁴ Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r., DZ.U. z 2023 r. poz. 1440.

publicznych oraz ich publikacji, zasady nadzoru i monitorowania ich realizacji. Standardy te odnoszą się także do usług świadczonych przez instytucje finansowe np. banki.

29 kwietnia br. do podpisu Prezydenta RP przekazana została ustawa o zapewnianiu spełniania wymagań dostępności niektórych produktów i usług przez podmioty gospodarcze. Rozwiązania w niej przewidziane będą służyć zapewnieniu większego dostępu do najpowszechniejszych produktów i usług dla osób z niepełnosprawnościami, i wszystkich innych osób, które doświadczają trudności w codziennym funkcjonowaniu związanych np. z wiekiem, chorobami lub utratą sprawności. Organem odpowiedzialnym za opracowanie projektu ustawy był Minister Funduszy i Polityki Regionalnej.

W zakresie postulatu dotyczącego finansowego wsparcia seniorów otrzymujących niskie świadczenie emerytalne, pragnę wskazać, że osoby starsze znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i dochodowej mogą korzystać ze wsparcia w ramach obowiązującego systemu pomocy społecznej. Wsparcie to może przybrać formę pieniężną (zasiłki) lub niepieniężnym (np. świadczenia opiekuńcze, pobyt i usługi w ośrodkach wsparcia, poradnictwo specjalistyczne).

Osoby starsze znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej mogą również ubiegać się o wsparcie w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024- 2028. W ramach programu może zostać przyznana pomoc w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Dodatkowo program dofinansowuje dowóz posiłków osobom niewychodzącym z domu ze względu na wiek czy niepełnosprawność, które same nie są w stanie ich przygotować.

Odnosząc się natomiast do kwestii kadr pomocy społecznej informuję, że Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podjęło działania mające na celu przyjęcie rozwiązań w zakresie możliwości wsparcia finansowego pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej ze środków budżetu państwa. 19 marca br. Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw, które jest obecnie przedmiotem prac Sejmie RP (druk 274). Nowe przepisy będą stanowić podstawę prawną do przyjmowania przez Radę Ministrów programów rządowych i określają ich ogólne warunki, natomiast zasady realizacji i rozliczenia przeznaczanych środków zostaną określone w poszczególnych programach.

Z wyrazami szacunku

Marzena Okła-Drewnowicz
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/